

PRAVILNIK

O UTVRĐIVANJU PROCENTA VOJNOG INVALIDITETA

("Sl. list SRJ", br. 37/98 i "Sl. list SCG", br. 1/2003 - Ustavna povelja)

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način utvrđivanja procenta vojnog invaliditeta prema stepenu oštećenja organizma koje je nastalo kao posledica rane, povrede, ozlede ili bolesti zadobijene pod okolnostima utvrđenim Zakonom o osnovnim pravima boraca, vojnih invalida i porodica palih boraca (u daljem tekstu: Zakon) i drugim uslovima i kriterijumima za utvrđivanje vojnog invaliditeta i utvrđuju se oštećenja organizma po osnovu kojih se može podneti zahtev za utvrđivanje novog procenta vojnog invaliditeta pre isteka roka iz člana 90. stav 1. Zakona.

Član 2

Procent vojnog invaliditeta utvrđuje se na osnovu odredaba ovog pravilnika i Liste procenta vojnog invaliditeta (u daljem tekstu: Lista) koja je odštampana uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Član 3

Za jedan deo tela (u daljem tekstu: organ), koji je u velikoj meri oštećen, utvrđuje se, po pravilu, niži procent vojnog invaliditeta od procenta predviđenog u Listi za potpun gubitak (amputaciju) odnosnog organa.

Ako organ postoji, ali je oštećen toliko da je funkcionalno potpuno neupotrebljiv, može se utvrditi procent vojnog invaliditeta predviđen u Listi za potpun gubitak (amputaciju) odnosnog organa.

Član 4

Ako je vojni invaliditet nastao kao posledica više rana, povreda, ozlede ili bolesti, procenti predviđeni u Listi za pojedina oštećenja organizma ne sabiraju se nego se kao osnov uzima oštećenje koje povlači najveći procent, pa se taj procent povećava za 10% do 30%, s obzirom na uticaj ostalih oštećenja na ceo organizam, i to samo ako je i za svako od tih oštećenja u Listi predviđeno najmanje od po 20%.

Ako je za najmanje dva oštećenja iz stava 1. ovog člana u Listi utvrđeno od po 50% ili više procenata, a postoji izrazito oštećenje organizma i niza funkcija, procent po oštećenju za koje je u Listi utvrđen najveći procent vojnog invaliditeta može se povećati i za preko 30%, a najviše do 100% - II grupa.

Ako postoje četiri ili više oštećenja iz stava 1. ovog člana za koja je u Listi utvrđeno manje od po 50%, a najmanje od po 20%, procent vojnog invaliditeta za osnovno oštećenje može se povećati i za 40%.

Ako usled svih oštećenja iz stava 1. ovog člana postoji takav invaliditet zbog koga je vojni invalid nepokretan i nije u stanju da vrši osnovne fiziološke potrebe bez pomoći drugog lica određuje se 100% vojnog invaliditeta - I grupa.

Ako je vojni invaliditet nastao kao posledica oštećenja organizma usled više rana, povreda ili ozleđa, ali je za svako od tih oštećenja u Listi predviđeno ispod 20% vojnog invaliditeta, može se utvrditi procent vojnog invaliditeta od 20% do 30%, ako je usled svih tih oštećenja ceo organizam oštećen za 20%, odnosno 30%.

Član 5

Za vojne invalide žene, kod kojih postoje anatomska i funkcionalna oštećenja pojedinih delova tela (amputacija, kontraktura, paraliza, skraćenje potkolenice ili natkolenice preko 3 cm, gubitak oka, pseudoartroza, teški varikoziteti sa elefantijazom, posttraumatska epilepsija, potpuna gluvoća, parkinsonizam, teški osteomielitis sa fistulom) procenti predviđeni u Listi povećavaju se za 10% ako su manji od 60%, odnosno povećavaju se za 20% - ako su 60% ili veći od 60%. To povećanje može iznositi do 100% - II grupa.

Član 6

Ako je kod lica bez jednog parnog organa došlo, pod okolnostima iz čl. 2, 3. i 7. člana 8. st. 1. i 2. i člana 9. Zakona do gubitka ili oštećenja za najmanje 60% i više procenata drugog parnog organa, procent invaliditeta određuje se kao da je oštećenje oba parna organa nastalo pod tim okolnostima, pri čemu se procent može odrediti do 100% - I grupa.

Ako je jedan parni organ teško oštećen ili izgubljen pod okolnostima iz čl. 2, 3. i 7. člana 8. st. 1. i 2. i člana 9. Zakona i po tom osnovu utvrđen procent vojnog invaliditeta, a drugi parni organ je oštećen za najmanje 60% ili izgubljen posle tih okolnosti, nezavisno od posledica nastalih pod tim okolnostima, procent vojnog invaliditeta se određuje za oštećenje, odnosno gubitak oba parna organa i umanjuje za 20%. Ako se za ovakvo oštećenje organizma u Listi predviđa 100% - I grupa, određuje se 100% vojnog invaliditeta - II grupa.

Kao oštećenje drugog oka u smislu st. 1. i 2. ovog člana smatra se smanjenje funkcije oka za najmanje jednu polovinu (smanjenje vida najmanje 5/10).

Član 7

Procent vojnog invaliditeta za amputiranu nogu ili ruku može se povećati za 10% ako je patrljak nepodesan za nošenje proteze.

Član 8

Ako se kliničkim posmatranjem i dokumentovanom anamnezom mogu dokazati neurizmi sa bolovima i eventualnim smetnjama u fantomskom udu, kao i slučaju kauzalgije, procent vojnog invaliditeta povećava se za 10 do 30%.

Član 9

Ratnom vojnom invalidu koji je kao maloletnik ili kao ratni zarobljenik bio izložen teškim životnim uslovima za vreme rata i zbog toga zadobio oštećenje organizma psihosomatskog karaktera, procent vojnog invaliditeta može se povećati za 10 ili 20%.

Vojnom invalidu koji je u vreme nastanka invaliditeta bio maloletan, a kod koga je usled oštećenja organizma po kome mu je utvrđen vojni invaliditet nastupilo psihosomatsko oštećenje (poremećaj) i to najdocnije u roku od godine dana od nastanka invaliditeta, procent vojnog invaliditeta utvrđen u Listi može se povećati za 10 ili 20%.

Procent vojnog invaliditeta povećan u smislu st. 1. i 2. ovog člana može da iznosi najviše 100% - II grupa.

Član 10

Endogena i druga urođena ili stečena sklonost koja uslovljava oboljenja, čija je etiologija nepoznata ili još nije sigurno utvrđena, ne mogu se uzimati kao osnov za priznavanje vojnog invaliditeta.

Ako su prve pojave oboljenja iz stava 1. ovog člana nastale pod okolnostima iz člana 4. i člana 8. stav 3. Zakona, ili se zdravstveno stanje u tim okolnostima znatnije pogoršalo, s obzirom na uobičajeni tok bolesti ili su te okolnosti ometale pravilno lečenje, može se smatrati da su te okolnosti ubrzale nepovoljan razvoj oboljenja, pa se izuzetno može delimično priznati vojni invaliditet.

U oboljenja iz stava 1. ovog člana spadaju: šizofrenija, manijako depresivne psihoze, epileptička bolest (kao izrazito konstitucionalno uslovljena, kod koje je faktor konstitucije daleko veći i značajniji od bilo kog nepovoljnog uslova sredine), neuroze, psihopatije (kao bolesna reakcija nedovoljno harmonično strukturalne ličnosti na životne uslove), ambiotrofična nervna oboljenja, multila skleroza, dijabet, sva endokrina oboljenja (osim Adisonove bolesti, tuberkulozne etiologije), ulkusna bolest, alergična oboljenja, spondiloze, spondilartroze, reumatoid, artritis, diskopatije (koja su po savremenom gledištu posledica degenerativnih promena usled kojih i najbeznačajnija trauma, pa čak i nezgodan pokret rukom ili dizanjem tereta, može dovesti do ispoljavanja bolesti), esencijalne hipertencije, urođene srčane mane, litijaze, policistična oboljenja, maligni neoplastični procesi, trofične promene ekstremiteta ako nisu posledica smrzavanja i pegavca i sve druge bolesti endogene i nepoznate etiologije.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primenjuju se pri utvrđivanju vojnog invaliditeta i u slučaju iz člana 8. stav 3. Zakona.

Procent vojnog invaliditeta za maligne neoplastične procese koji su nastali kao posledica rane, povrede ili ozlede, kao i zbog šećerne bolesti koja je nastala kao posledica rane, povrede ili ozlede utvrđuje se bez primene st. 1. i 2. ovog člana.

Član 11

Pri utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta ožiljci se uzimaju u obzir ako ometaju funkciju nekog organa ili nekog dela tela, odnosno ako stvaraju nagrđenost.

Član 12

Procent vojnog invaliditeta zbog zapaljenja zglobova, odnosno posledica takvog oboljenja utvrđuje se kao za traume zglobova ili za posledicu koju je zapaljenje zglobova prouzrokovalo na srcu.

Član 13

Vojni invaliditet I grupe može se utvrditi samo za oštećenje organizma za koja je u Listu utvrđen procent vojnog invaliditeta 100% - I grupa, kao i u slučajevima iz člana 4. stav 4. i člana 6. stav 1. ovog pravilnika.

Član 14

Pri utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta ne uzimaju se u obzir oštećenja organizma koja nastaju kao posledica starenja, ako ovim pravilnikom nije drukčije propisano.

Član 15

Privremeni procent vojnog invaliditeta, u smislu člana 24. stav 3. Zakona utvrđuje se, po pravilu, za vreme do dve godine sa određenim datumom, a posle se utvrđuje trajni procent, ako ovim pravilnikom nije drukčije propisano.

Za oštećenja organizama iz člana 4. i člana 8. stav 3. Zakona, procent vojnog invaliditeta utvrđuje se, po pravilu, trajno.

Član 16

Ako oštećenje organizma nije predviđeno ovim pravilnikom, procent vojnog invaliditeta se utvrđuje prema načelima medicinske nauke i analognom primenom odredaba ovog pravilnika koje se odnose na slična oštećenja organizma, s tim da se može utvrditi i manji procent vojnog invaliditeta od previđenog u Listi.

Član 17

Vojni invaliditi kod kojih nastanu oštećenja organizma u vezi sa vojnim invaliditetom, i to: hirurško odstranjenje organa, hirurški zahvati na vitalnim organima, dekompenzacije srca, jetre, pluća, bubrega, pankreasa i paralize nerava, aktivna tuberkuloza, kao i gubitak ili teško oštećenje parnog organa, mogu podnositi zahtev za utvrđivanje novog procenta vojnog invaliditeta po osnovu tih oštećenja i pre isteka roka za podnošenje zahteva iz člana 90. stav 1. Zakona.

Član 18

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta ("Službeni list SFRJ", br. 7/82, 56/82 i 14/84).

Član 19

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".

LISTA PROCENATA VOJNOG INVALIDITETA

Redni broj	Oštećenje organizma	Procenat oštećenja
1	2	3

GLAVA I - RUKA

A. Šaka	
a) Prsti	
Ograničena pokretljivost (kontraktura)	
1. Ograničena pokretljivost svih prstiju jedne šake:	
a) u manjem stepenu	20%
b) ako su ovakve promene na obema rukama	30%
2. Ograničena pokretljivost svih prstiju jedne šake:	
a) u većem stepenu	30 do 50%
b) ako su ovakve promene na obema rukama	40 do 80%
3. Ograničena pokretljivost palca:	
a) jedne šake u oba zgloba	ispod 20%
b) ako su ovakve promene na obema rukama	20%
4. Ograničena pokretljivost bilo kog drugog prsta pojedinačno	ispod 20%
5. Ograničena pokretljivost većine prstiju:	
a) jedne šake, osim palca, prema stepenu	20 do 40%
b) ako su ovakve promene na obema rukama, prema stepenu	30 do 60%
6. Procenat kod jako izraženih kontraktura u lošem položaju koje praktično isključuju svaku funkciju, utvrđuje se kao kod amputacije.	
7. Pri primeni tač. 2. i 5. ove liste vodi se računa o funkcionalnom značaju pojedinih prstiju za funkciju šake kao celine.	
Potpuna ukočenost zglobova (ankiloza)	
8. Ankioloza palca u interfalagealnom zglobu:	
a) jedne šake	ispod 20%
b) na obema šakama	20%
9. Ankioloza palca u interfalangealnom zglobu, u nepovoljnom položaju:	
a) jedne šake	20%
b) na obema šakama	30%
10. Ankioloza palca u metakarpofalangealnom zglobu:	
a) jedne šake	20%

	b) na obema šakama	30%
11.	Ankiloza palca u metakarpofalangealnom zglobu, u nepovoljnom položaju:	
	a) jedne šake	30%
	b) na obema šakama	40%
12.	Ankiloza većine prstiju, osim palca šake, prema položaju povoljnom ili nepovoljnom za funkciju:	
	a) jedne šake	30 do 40%
	b) na obema šakama	40 do 60%
13.	Ankiloza svih prstiju šake, prema povoljnom ili nepovoljnom položaju:	
	a) jedne šake	40 do 60%
	b) ako su ovakve promene obostrane u povoljnom položaju	70 do 80%
	v) ako su ovakve promene obostrane u nepovoljnom položaju	90 do 100% - II grupa
Amputacija		
14.	Amputacija palca obe falange	30%
15.	Amputacija obe falange palca sa metakarpalnom kosti	40%
16.	Amputacija bilo kog prsta, osim palca ili kažiprsta	ispod 20%
17.	Amputacija kažiprsta:	
	a) jedne šake	20%
	b) obe šake	30%
18.	Amputacija dva prsta bez metakarpalne kosti	20%
19.	Amputacija kažiprsta i srednjeg prsta:	
	a) jedne šake	30%
	b) ako su promene obostrane (s obzirom na značaj amputiranih kostiju)	30 do 50%
20.	Amputacija dva prsta sa metakarpalnim kostima:	
	a) palac i kažiprst	50%
	b) kažiprst i srednji	40%
	v) srednji i domali	40%
	g) domali i mali	30%
21.	Amputacija tri i više prstiju sa sačuvanim metakarpalnim kostima:	
	a) palca sa ma koja dva prsta (osim kažiprsta)	50%
	Ako je amputiran i kažiprst određuje se + 10%	
	b) kažiprsta, srednjeg i malog prsta	40%
	v) četiri poslednja prsta jedne šake	50%
	g) četiri poslednja prsta obe šake	80%
	d) palca sa ma koja tri prsta iste šake	60%
22.	Amputacija svih prstiju:	
	a) jedne šake	70%
	b) obe šake	100% - I grupa
23.	Amputacija oba palca i jednog kažiprsta	60%
24.	Amputacija oba palca	50%

25. Amputacija oba palca, jednog kažiprsta i jednog srednjeg prsta	70%
26. Amputacija oba palca i oba kažiprsta	80%
27. Amputacija oba palca i druga tri prsta ili ne svih na istoj šaci	80%
28. Amputacija tri prsta sa metakarpalnim kostima:	
a) palca, kažiprsta i srednjeg prsta	60%
b) kažiprsta, srednjeg i malog prsta	50%
v) srednjeg, domalog i malog prsta	40%
Delimična amputacija	
29. Delimična amputacija jednog članka palca i dva članka kažiprsta	20%
30. Delimična amputacija jednog članka palca i dva članka kažiprsta, sa slabo pokretnim patrljcima	30 do 40%
Kod delimične amputacije više prstiju, procent se određuje prema datoj shemi, sumirajući za gubitak članka svakog prsta odgovarajuće procenete, pa ako je zbir veći od 15% - određuje se 20%, ako je veći od 25% - određuje se 30% itd. i to:	
31. - za jedan članak palca	8%
- za jedan članak kažiprsta	6%
- za jedan članak ostalih prstiju	4%
Prelom (fraktura)	
32. Prelom metakarpalnih kostiju bez poremećaja funkcije	ispod 20%
Prelomi metakarpalnih kostiju ili jače deformacije ili iščašenja	
33. karpometakarpusa sa oštećenom funkcijom, a prema stepenu oštećenja šake i pojedinih prstiju:	
a) jedne šake	20 do 40%
b) ako su ovakve promene obostrane	30 do 60%
b) Ručje	
Ograničena pokretljivost (kontraktura)	
34. Ograničena pokretljivost šake većeg stepena:	
a) jedne šake	20 do 30%
b) obe šake	30 do 40%
Ukočenost (ankiloza)	
35. Ankiloza zgloba šake u povoljnom položaju:	
a) jedne šake	30%
b) obe šake	50%
Za ankilozu u nepovoljnom položaju procent se povećava 10 ili 20, prema oštećenju funkcije	
Amputacija	
36. Amputacija jedne šake	70%
37. Amputacija obe šake	100% - I grupa
B. Podlaktica	
Prelom (fraktura)	
38. Krivo srasli prelomi, sa ograničenim pokretima pronacije i supinacije	20 do 30%

39.	Krivo srasli prelomi, sa potpunom ukočenošću pronacije i supinacije, a položaj šake povoljan u pronaciji ili srednjem položaju	40%
40.	Krivo srasli prelomi, sa potpunom ukočenošću pronacije i supinacije, a položaj šake u supinaciji	50%
Lažni zglob		
41.	Lažni zglob jedne kosti:	
	a) na jednoj ruci	20 do 30%
	b) na obema rukama	30 do 40%
42.	Lažni zglob obe kosti:	
	a) na jednoj ruci	40 do 50%
	b) na obema rukama	60 do 70%
Amputacija		
43.	Amputacija podlaktice	70%
44.	Amputacija obe podlaktice	100% - I grupa
V. Lakat		
Ograničena pokretljivost (kontraktura)		
45.	Pokretljivost očuvana između 75° do potpune fleksije	40%
46.	Pokretljivost očuvana između 90° i 105° odnosno između 90° i 750°	30%
47.	Pokretljivost očuvana između 105° i 180° , ruka u nepovoljnom položaju, u ekstenziji	40 do 50%
Ukočenost (ankiloza)		
48.	Ukočenost pod pravim uglom li nešto manje (90° do 75°)	40%
49.	Ukočenost pod oštrim uglom (ispod 75°)	50%
50.	Ukočenost lakta u potpunoj fleksiji	70%
51.	Ukočenost u nepovoljno ispruženom položaju (od 105° do 180°)	50 do 70%
52.	Ako su promene u tač. 48. do 51. ove liste obostrane, procent se povećava za 20 ili 30.	
Labav zglob		
53.	Labav zglob, prema stepenu	30 do 50%
Prelomi i iščašenja (fraktura i luksacija)		
Procent za prelome i iščašenja utvrđuje se prema štetnim		
54.	posledicama po funkciju lakatnog zgloba. Isto tako ocenjuju se i zastarela iščašenja i posledice iščašenja	
Amputacija		
55.	Amputacija ruke u laktu (eksartikulacija)	80%
56.	Amputacija obe ruke u laktu	100% - I grupa
G. Mišica		
Prelomi		
57.	Nepravilno srastao prelom mišićne kosti, sa skraćanjem ali bez štetnih posledica u susednim zglobovima	ispod 20%
Lažni zglob (pseudoartroza)		
58.	Pseudoartroza mišićne kosti:	

a) operativno korigovana	40%
b) bez mogućnosti operativne korekcije (potreban ortopedski aparat)	60%
v) ako su ovakve promene obostrane	60 do 80%
Amputacija	
59. Amputacija jedne ruke u mišici	90%
60. Amputacija obe ruke u mišici	100% - I grupa
D. Rame	
Ograničena pokretljivost (kontraktura)	
Ograničena pokretljivost ramena, u težem stepenu (ruka se ne može podići iznad horizontale), prema stepenu oštećenja funkcije:	
61. a) jedne ruke	20 do 40%
b) obe ruke	30 do 60%
Ukočenost (ankiloza)	
62. Potpuna ankiloza ramena, prema položaju:	
a) jedne ruke	40 do 60%
b) obe ruke	60 do 80%
Iščašenje (luksacija)	
63. Labav zglob jednog ramena, privremeno	30 do 40%
Ako nije moguće operativnim putem izlječenje, određiće se stalan procent	
64. Labav zglob oba ramena	50 do 60%
65. Zastarela i nenameštena iščašenja ocenjuju se kao kontrakture i ankiloze	
Eksartikulacija	
66. Eksartikulacija jedne ruke u ramenu	100% - II grupa
67. Eksartikulacija obe ruke u ramenu	100% - I grupa
Đ. Ključnjača (clavicula)	
68. Prelomi ključnjače uzimaju se u obzir za utvrđivanje procenta vojnog invaliditeta samo ako postoji ograničena pokretljivost ramenog zgloba, ili komplikacije u vezi sa susednim nervima ili krvnim sudovima	
E. Živci	
69. Potpuna uzetost (paraliza) celog pleksus brahialis-a	
70. Uzetost gornjeg dela pleksus brahialis-a:	90%
a) delimična	20 do 40%
b) potpuna	60%
71. Uzetost (paraliza) donjeg dela pleksus brahialis-a:	
a) lakšeg stepena	20%
b) težeg stepena	50%
v) potpuna paraliza	70%
72. Paraliza n. aksilaris-a	30%
73. Pareza n. aksilaris-a	20%

74. Paraliza n. medianus-a ili n. radialis-a ili ulnaris-a	50%
75. Pareza n. medianus-a ili n. radialis-a ili ulnaris-a	20 do 40%
76. Paraliza n. muskulokutaneus-a	30%
77. Pareza n. muskulokutaneus-a	20%
78. Potpuna uzetost obe ruke	100% - I grupa
Kod paralize bilo kog od živaca na obe ruke navedenih u tač. 69. do 77. procent se povećava za 20 ili 30. Za oboljenja iz tač. 79. 70, 71. i 75. ove liste procent se određuje zavisno od motorne slabosti i promene elektromiografskog nalaza i nalaza specijaliste neurologa.	

GLAVA II - NOGA

A. Stopalo	
Ograničena pokretljivost i ukočenost (kontraktura i ankiloza)	
80. Ograničena pokretljivost prstiju	ispod 20%
81. Procent kod ankiloze svih prstiju u lošem položaju koji ometa hod, utvrđuje se kao kod amputacije prstiju	
Amputacija i eksartikulacija	
82. Amputacija palca bez metatarzalne kosti	ispod 20%
83. Amputacija palca sa metatarzalnom kosti	20%
84. Amputacija dva ili tri prsta, sa metatarzalnim kostima	30%
85. Amputacija svih prstiju na jednoj nozi bez metatarzalne kosti, prema stanju ožiljka	20 do 30%
86. Ako su u pitanju amputacije iz tač. 83, 84. i 85. ove liste na obema nogama, procent se povećava za 10 ili 20.	
B. Donožje	
Prelom (fraktura)	
87. Prelom jedne ili više metatarzalnih kostiju, samo ako ima za posledicu deformaciju stopala i prstiju i otežava hod	20 do 30%
Amputacija i eksartikulacija	
88. Amputacija stopala po Lisfrancku (exarticulatio tarsometatarsea), prema stanju ožiljka:	
a) jedne noge	30 do 40%
b) obe noge	50 do 70%
V. Nožje	
Prelom (fraktura)	
89. Prelomi jedne ili više tarzalnih kostiju, sa deformacijom stopala	20 do 40%
Amputacija	
90. Amputacija po Chopartu (exarticulatio tarsitransversa), prema stanju ožiljaka:	
a) na jednoj nozi	40 do 50%
b) na obema nogama	60 do 80%
G. Skočni zlob	
Ograničena pokretljivost (kontraktura)	
91. Kontraktura stopala u ekvinusu, prema stepenu	20 do 30%

	Ako su promene obostrane procent se povećava za 20.	
92.	Kontraktura stopala u kalkalneus položaju:	
	a) na jednoj nozi	30%
	b) na obema nogama	50%
	Ukočenost (ankiloza)	
93.	Ankiloza skočnog zgloba:	
	a) pod pravim uglom	20%
	b) u nepovoljnom položaju pod bilo kojim drugim uglom	30 do 60%
	v) obostrano	50 do 70%
	Amputacija i eksartikulacija	
94.	Amputacija u skočnom zglobu po Pirogovu:	
	a) na jednoj nozi	60%
	b) na obema nogama, prema oštećenju hoda	80 do 100% - II grupa
95.	ksartikulacija u skočnom zglobu:	
	a) na jednoj nozi	60%
	b) na obema nogama, prema oštećenju hoda	80 do 100% - II grupa
	D. Potkolenica	
	Prelom (fraktura)	
96.	Dobro srasli prelomi potkolenica bez atrofije mišića, sa sačuvanom pokretljivošću susednih zglobova:	
	a) bez skraćenja	ispod 20%
	b) sa skraćenjem do 3 cm	20%
	v) sa skraćenjem preko 3 cm	30%
97.	Loše srasli prelomi potkolenica:	
	a) sa skraćenjem do 3 cm	30%
	b) sa skraćenjem preko 3 cm, a prema stepenu skraćenja	30 do 40%
98.	Loše srasli prelomi potkolenice, sa deformacijom, sa devijacijom stopala, velikim dubokim ožiljcima, atrofijom mišića, stalnim otokom, prema stepenu gubitaka funkcije hoda ili oštećenje susednih zglobova	40 do 50%
99.	Ako su promene iz tač. 96. do 98. obostrane procent se povećava za 20 ili 30.	
	Lažni zglob (pseudoartroza)	
100.	Lažni zglob potkolenice prema težini slučaja:	
	a) na jednoj nozi	50 do 60%
	b) na obema nogama	70 do 100% - II grupa
	Amputacija	
101.	Amputacija u potkolenici:	
	a) jedne noge	70%
	b) obe noge	100% - II grupa
102.	Amputacija obe potkolenice, sa kratkim ili zgrčenim patrljcima nepodesnim za proteze, ili sa ograničenim pokretima u kolenu	100% - I grupa
	Đ. Čašica	

Lažni zglob		
103.	Lažni zglob čašice ili patelektomija, prema stepenu oštećenja funkcije zgloba: a) jedne noge b) obe noge	20 do 30% 40 do 50%
E. Koleno		
Ograničena pokretljivost (kontraktura)		
104.	Kontraktura kolena desmogenog ili artrogenog porekla, sa mogućnošću ekstenzije, prema stepenu moguće ekstenzije: a) od 150° do 170° b) ispod 150° Za obostranu kontrakturu kolena procent se povećava za 20 ili 30.	20 do 40% 50 do 60%
105.	Artroplastika i veštački koleni zglob Za obostranu artroplastiku i veštački zglob procent se povećava za 20 ili 30.	40 do 60%
Potpuna ukočenost (ankiloza)		
106.	Ankiloza kolena u povoljnom položaju, opruženom ili skoro opruženom: a) jedne noge b) obe noge	40% 70%
107.	Ankiloza kolena u lošem položaju (u fleksiji od 150 o do potpune fleksije) zavisno od ugla: a) jedne noge b) obe noge	50 do 60% 70 do 100% - II grupa
Labav zglob		
108.	Labav zglob kolena, prema stepenu oštećenja funkcije	20 do 40%
Ž. Butnjača		
Prelom (fraktura)		
109.	Prelom butne kosti sa skraćenjem do 3 cm, bez atrofije mišića i kontrakture zglobova	20%
110.	Prelom butne kosti, sa skraćenjem preko 3 do 6 cm Ako pored skraćenja postoji deformacija ili kontraktura u susednim zglobovima, procent se povećava za 10 ili 20.	20 do 40%
111.	Prelom butne kosti sa skraćenjem preko 6 cm Ako pored skraćenja postoji deformacija ili kontraktura u susednim zglobovima procent se povećava za 10 ili 20.	50 do 60%
112.	Loše srastao prelom vrata butne kosti, prema stepenu oštećenja funkcije Ako su oštećenja oba susedna zgloba, procent se povećava za 20.	40 do 60%
Lažni zglob (pseudoartroza)		
113.	Lažni zglob butne kosti Ako su promene obostrane procent se povećava za 20.	60 do 70%
114.	Lažni zglob vrata butne kosti	60 do 80%

Ako su promene obostrane procent se povećava za 20.	
Amputacija i eksartikulacija	
115. Eksartikulacija u kolenu:	
a) jedne noge	80%
b) obe noge	100% - I grupa
116. Amputacija u nivou butine:	
a) jedne noge	90%
b) obe noge	100% - I grupa
Z. Kuk	
Kontraktura	
117. Ograničena pokretljivost u zglobu kuka	20 do 40%
Ako su promene obostrane, procent se povećava za 20 ili 30.	
Ograničena pokretljivost kuka, noga u fleksiji, prema stepenu	
118. fleksije ili noga u abdukciji, unutarnjoj ili spoljnoj rotaciji ili drugom nepovoljnom položaju	40 do 60%
Ako su promene obostrane, procent se povećava za 20 ili 30.	
119. Veštački zglob kuka	40 do 60%
Ukočenost (ankiloza)	
120. Ankioloza kuka:	
a) u povoljnom položaju	50%
b) u nepovoljnom položaju	60 do 70%
v) oba kuka u ma kom položaju	100% - I grupa
Eksartikulacija	
121. Eksartikulacija u kuku:	
a) jedne noge	100% - II grupa
b) obe noge	100% - I grupa
Kombinovana amputacija (ruka i noga)	
122. Amputacija jedne ruke i jedne noge ili potpuna neupotrebljivost jedne ruke i jedne noge	100% - I grupa
I. Živci	
123. Paraliza celog lumbosakralnog pleksusa	90%
124. Obostrana paraliza lumbosakralnog pleksusa	100% - I grupa
125. Paraliza ishijadičnog živca	60%
126. Pareza ishijadičnog živca	20 do 50%
127. Paraliza n. peroneusa	40%
128. Pareza n. peroneusa	20 do 30%
129. Paraliza n. tibialisa	50%
130. Pareza n. tibialisa	30%
131. Paraliza n. femoralisa	50%
132. Pareza n. femoralisa	30%
Ako su paralize, odnosno pareze iz tač. 125. do 132. ove liste obostrane, procent se povećava za 20 do 30. Za oštećenje perifernih živaca donjih ekstremiteta (tač. 125. do 132) ocena procenta vojnog invaliditeta se vrši na osnovu nalaza	
133.	

neurologa ili fizijatra i elektromiografskog nalaza koji će omogućiti ocenu stepena funkcionalnog oštećenja ili ispada.

J. Krvni sudovi

Aneurizme manjih arterija šaka ili stopala, jedne arterije	
134. podlaktice ili potkolenice i dr. ako ne izazivaju veće funkcionalne smetnje	20%
135. Aneurizme obe arterije šake ili stopala	30 do 40%
136. Aneurizme obe arterije podlaktice ili potkolenice	30 do 50%
137. Aneurizme art. femoralis ili art. popliteae	40 do 60%
138. Aneurizme art. axilaris ili art. brachialis	50 do 70%
139. Aneurizme art. carotis:	
a) eksterne	50%
b) interne	70 do 80%
Aneurizme važnih i teže pristupačnih arterija za hiruršku intervenciju, kao art ili aca, femoralis iznad račve, axilaris, subclaciae, ocenjuju se prema težini slučaja	50 do 80%
140. Proširenje vena na nozi, većeg stepena (varices)	20 do 30%
141. Proširenje vena na na nozi sa grizlicama i edenom	30 do 50%
142. Elefantijaza kao posledica limfnog zastoja noge	30 do 50%
143. Tromboflebitis sa elefantijazom kao posledicom ranjavanja ili kao komplikacija u postoperativnom toku:	
a) na jednoj nozi	30 do 50%
b) na obema nogama	40 do 70%
Ako su promene iz tač. 141. do 143. obostrane, procent	
144. vojnog invaliditeta, zavisno od stepena oštećenja, povećava se za 10 ili 20.	

GLAVA III - GLAVA

A. Lobanja i mozak

146. Skalpiranj koža na glavi, većih razmera	20 do 40%
147. Fraktura lobanje, bez koštanih defekata i bez nervnih poremećaja	ispod 20%
Fraktura lobanje, sa defektom kosti ili impresijom, bez nervnih poremećaja, zavisno od veličine i lokalizacije defekta, odnosno impresije	20 do 30%
148. Povreda lobanje, sa ili bez frakture, ali sa pojavama traumatske encefalopatije, prema težini:	
a) lake pseudoneurastenične pojave	20 do 30%
b) izražene pseudoneurastenične pojave	40 do 60%
v) teške pseudoneurastenične pojave	70 do 90%
Traumatska encefalopatija priznaje se samo ako postoje objektivni znaci i pozitivni laboratorijski nalazi. Subjektivni sindrom ne ceni se kao posttraumatska encefalopatija. Za ocenjivanje procenta vojnog invaliditeta po ovoj tački neophodno je uraditi: fundus, EEG, psihično testiranje i kompjutorizovanu tomografiju mozga.	
149. Klinički utvrđena epilepsija nastala usled povrede ili bolesti:	
150.	

a) kad su napadi retki	20 do 30%
b) kad su napadi česti, 1 do 3 puta mesečno	40 do 60%
v) kad su napadi vrlo česti, 1 do 3 puta nedeljno	60 do 80%
g) kad su napadi veoma česti, jednom ili više puta dnevno	80 do 100% - I grupa
d) ako uz epileptične napade, bez obzira na njihovu učestalost, postoje trajne psihičke promene koje teško kompromituju socijalno ponašanje bilo zbog poremećaja u inteligenciji, bilo zbog karakternih poremećaja, procent se povećava za 40 do 60, a u najtežim slučajevima iznosi Procent vojnog invaliditeta po ovoj tački može se utvrđivati nakon obavezno provedene bolničke opservacije na neurološkom odeljenju sa utvrđenim svim elementima bitnim za ocenu procenta invaliditeta (uzrok, učestalost napada i stepen psihičkih promena). Ako su ovi uslovi ispunjeni ocena se može dati i u toku lečenja.	100% - I grupa
B. Vilica	
151. Prelom gornje vilice, sa deformacijom prema stepenu	20 do 50%
152. Loše srastao prelom donje vilice, sa poremećenom artikulacijom preostalih zuba, prema težini	20 do 30%
153. Prelom donje vilice, sa ograničenjem otvaranja usta između:	
a) 30 i 20 mm	20 do 30%
b) 20 i 10 mm	40 do 50%
v) maksimalno otvaranje ispod 10 mm, pa do potpunog sastavljanja zuba gornje i donje vilice	50 do 80%
154. Pseudoartroza donje vilice, privremeno	30 do 50%
Pseudoartroza donje vilice, sa većim defektom koštanog masiva zajedno sa zubima, tako da otežava ili potpuno onemogućuje protezu ili žvakanje, prema težini	60 do 80%
V. Oči	
156. Gubitak jednog oka, potpun gubitak vida jednog oka ili veoma veliko smanjenje vida (oštrina vida manja od 0,05) Ako je vid na jednom oku izgubljen i na drugom smanjen, procent od 50% povećava se za 10% za svakih 0,20 smanjenja vida. Za smanjenje vida na drugom oku za 0,40 od 50 na 70% itd. Na isti način ocenjuje se i umanjeње vida na oba oka (na primer VOD ravno 0,80 VOS ravno 0,60). Ukupan procent iznosi 30% za smanjenje vida za 0,20 na desnom oku i smanjenje vida za 0,40 na levom oku. Smanjenje vida ocenjuje se pomoću korekcije.	50%
157. Slepilo, odnosno gubitak vida na oba oka Pod potpunim gubitkom vida jednog oka podrazumeva se oštrina vida ispod 0,05.	100% - I grupa
158. Bitemporalna hemianopsija, kvadrente binazalne i gornje horizontalne hemianopsije Veći trajni defekti u vidnom polju na oba oka pod kojima treba podrazumevati apsolutno parcentralne skotome čiji je najmanji promer veći od	30%
159.	30° 30%

160.	Ptoza jednostrana ocenjuje se prema oštini vida i vidnom polju	20 do 30%
161.	Lagofalmus na oba oka ocenjuje se prema stepenu oštećenja vida	30 do 60%
162.	Stalno suženje kao posledica povrede suznog kanala:	
	a) na jednom oku	20%
	b) na oba oka	30 do 40%
G. Nos		
163.	Gubitak nosa (potpun)	60%
164.	Delimičan gubitak nosa, prema stepenu oštećenja funkcije i nagrđenosti	20 do 50%
D. Usta i zubi		
165.	Ožiljak na ustima koji se ne može operacijom popraviti, a ometa govor, ishranu, ne zadržava pljuvačku itd. prema težini Ako se može operacijom popraviti procent se određuje privremeno.	30 do 60%
166.	Povrede nepca i jezika koje otežavaju gutanje i govor:	
	a) u manjoj meri	30 do 40%
	b) u znatnoj meri	50 do 80%
167.	Potpun gubitak ili potpuna paraliza jezika	90%
168.	Delimična paraliza jezika i nepca, sa otežanim govorom i gutanjem	40 do 60%
169.	Gubitak skoro svih zuba:	
	a) sa mogućom protezom	30%
	b) proteza nije moguća	50%
170.	Stalna pljuvačna fistula neoperabilna	20%
171.	Kserostomija (atrofija obe pljuvačne žlezde)	20 do 40%
Đ. Uši i sluh		
172.	Potpun gubitak sluha na oba uha	70%
173.	Obostrano teško oštećenje sluha preko 90% po Fowleru	60%
174.	Obostrana teška nagluvost:	
	a) ukupni gubitak sluha preko 70 a do 90% po Fowleru	40%
	b) ukupni gubitak sluha 60 do 70% po Fowleru	30%
	Ocenjivanje vojnog invaliditeta vrši se na osnovu otološkog i audiometrijskog nalaza.	
175.	Gubitak ušne školjke:	
	a) jednog uva	30%
	b) oba uva	50%
E. Nagrđenost (unakaženje)		
176.	Nagrđenost se ocenjuje prema težini nagrđenosti glave i vrata, izuzev u slučaju iz tačke 164. Liste, uzimajući u obzir pol i godine života invalida, i to:	
	a) nagrđenost	20 do 30%
	b) unakaženjenje, kao teži oblik nagrđenosti	40 do 60%

Kod vojnih invalida-žena vrši se ocenjivanje nagrđenosti (unakaženja) i drugih izloženih delova tela (ruke i noge), ukoliko nije izvršeno ocenjivanje po članu 5. ovog pravilnika.

Ž. Moždani živci

177. Oštećenje (anosmija) n. olfaktoriusa, obostrano	20%
178. Paraliza abducensa ili trohlearisa	30%
179. Paraliza okulomotoriusa	40%
180. Pareza okulomotoriusa	20 do 30%
181. Paraliza sva tri živca pokretača oka:	
a) na jednom oku	50%
b) na oba oka	60 do 80%
182. Pareza sva tri živca pokretača oka	30 do 40%
183. Potpuna paraliza, sa obostranom kompletnom ptozom kapaka	100% - II grupa
184. Potpuna atrofija vidnog živca:	
a) jednog oka	50%
b) oba oka	100% - I grupa
Nepotpune atrofije vidnog živca ocenjuju se prema stepenu oštećenja vida.	
185. Paraliza nerva lica:	
a) s jedne strane	50%
b) obostrana	70%
186. Pareza nerva lica	30%
187. Pareza nerva lica kad se oko zatvara:	
a) jednog oka	ispod 20%
b) oba oka	20%
188. Izolovano nekompensovano oštećenje vestibularnog aparata:	
a) jednog uva	20 do 60%
b) oba uva	30 do 80%
Procent vojnog invaliditeta određuje se privremeno za dve godine, posle čega se ponovo ocenjuje uz obaveznu elektrospazmografiju i nalaz neurologa.	
189. Oštećenje n. trigeminusa:	
a) n.oftalmikusa - senzitivne grane, ako postoje komplikacije u vidu neuroparalitičkog keratitisa i sekundarnog oštećenja vida, prema stepenu oštećenja vida	30 do 40%
b) pri potpunom gubitku vida	50%
v) oštećenje motornog dela trigeminusa, sa trofijom muskulature za žvakanje	30 do 40%
190. Klinički utvrđena neuralgija n. trigemini:	
a) u težim slučajevima	30 do 40%
b) u težim slučajevima sa svakodnevnim napadima	50 do 70%
v) u najtežim slučajevima posle neuspelih pokušaja lečenja hirurškim putem	60 do 100% - I grupa
191. Oduzetost bulbarnih živaca	30 do 80%

192. Najteži slučajevi bulbarne paralize	do 100% - I grupa
193. Hemipareza:	
a) lakšeg stepena	30 do 50%
b) teškog stepena	60 do 70%
194. Hemiplegija	80 do 100% - I grupa
Dodatak za negu i pomoć određuje se samo za sveže hemiplegije privremeno za jednu godinu, a trajno ako je u pitanju kontraktura noge u fleksiji te je hod i pored pomagala nemoguć.	
195. Talamični sindromi:	
a) lakšeg stepena	30 do 50%
b) srednjeg stepena	60 do 80%
v) teškog stepena	90 do 100% - II grupa
Ocenjivanje vojnog invaliditeta vrši se uz obaveznu hospitalizaciju u neuropsihijatrijskoj zdravstvenoj ustanovi.	
196. Organski traumatski psihosindrom, prema težini psihičkih poremećaja:	
a) izraženi poremećaji	50 do 60%
b) teški poremećaji	70 do 100% - I grupa
Ocenjivanje vojnog invaliditeta vrši se na osnovu dokaza o neposrednoj vezi između povrede mozga i psihičkih poremećaja. Procent vojnog invaliditeta određuje se na osnovu detaljnog ispitivanja psihičke funkcije (stanje intelektualnih funkcija, pamćenje, pažnja, afektivne promene, itd.)	
197. Afazije, bez drugih poremećaja:	
a) motorne	20 do 40%
b) mešovite ili senzorne	30 do 60%
198. Teška afazija sa izraženim psihičkim poremećajima	60 do 100% - II grupa
199. Multipla skleroza:	
a) srednje teški slučajevi	70%
b) teški slučajevi	80 do 90%
v) najteži slučajevi	100%
Parkinsonizam, ako se njegov početak može pouzdano	
200. dovesti u vezi sa encefalitisom, egzogenom intoksikacijom ili težom povredom mozga:	
a) lakšeg stepena	20 do 30%
b) srednjeg stepena	40 do 60%
v) težeg stepena	70 do 100% - II grupa
g) najtežeg stepena	100% - I grupa

GLAVA IV - KIČMA I KIČMENA MOŽDINA

201.	Hernija intervertebralnog diska, ako se ispoljila neposredno posle verifikovane traume i sprovedenog stacionarnog lečenja i ako postoje trajna oštećenja korenova lumbosakralnog ili cervikobrahijalnog pleksusa:
------	---

	a) lakšeg oblika, sa lakšim oštećenjem motiliteta i senzibiliteta	20 do 30%
	b) teškog oblika	40 do 50%
	v) teškog oblika, sa izraženim oštećenjem motiliteta, atrofijama i trofičnim pojavama iz određene radikularne zone ili segmenta kičmene moždine	60 do 100% - II grupa
202.	Spondilartroza i spondilartrit, ako postoje promene utvrđene rendgenskim pregledom:	
	a) bez poremećaja funkcije kičmenog stuba	ispod 20%
	b) sa oštećenjem funkcije kičmenog stuba i neurološkim ispadima	20 do 50%
	v) sa teškim oštećenjem funkcije kičmenog stuba	60 do 100% - II grupa
203.	Sveže frakture kičmenih pršljenova, bez nervnih poremećaja, prve dve godine privremeno:	40 do 60%
204.	Konsolidovane frakture kičmenih pršljenova, bez nervnih poremećaja, posle dve godine trajno	
	a) sa manjim deformacijama	20 do 30%
	b) sa većim deformacijama	40 do 50%
205.	Konsolidovane frakture kičme, sa paraparetičnim pojavama, za prve dve godine privremeno, a posle trajno:	
	a) lakšeg stepena	40 do 70%
	b) srednjeg stepena	60 do 70%
	v) težeg stepena (hod moguć pomoću pomagala)	80 do 100% - II grupa
206.	Konsolidovane frakture kičme sa flakcidnom paraplegijom ili spastičnom paraplegijom u fleksiji - trajna nepokretnost i vezanost za postelju	100% - I grupa
207.	Konsolidovane frakture cervikalnog dela kičme, sa lezijom cervikalne medule i paretičnim pojavama na gornjim i donjim ekstremitetima:	
	a) lakši oblici	40 do 50%
	b) izraženi oblici	60 do 70%
	v) teži oblici	80 do 100% - II grupa
	g) najteži oblici - invalid nepokretan i ne može da se služi rukama	100% - I grupa
208.	Cerebralni ataksički sindrom posle traume (za prve dve godine privremeno, a posle trajno):	
	a) laki oblici	20 do 30%
	b) umereno izraženi oblici	40 do 60%
	v) teži oblici	70 do 90%
	g) najteži oblici - nemogućnost kretanja usled atakcija	100% - I grupa
209.	Klinički utvrđen polineuritički sindrom do stabilizacije se ocenjuje privremeno a posle trajno:	
	a) laki oblici, sa diskretnim oštećenjem motiliteta	20 do 40%
	b) srednje teški oblici, umerena oštećenja motiliteta	50 do 60%
	v) teški oblici, sa izraženim oštećenjem motiliteta, senzibiliteta i trofike, hod moguć pomoću pomagala	70 do 100% - II grupa

g) najteži oblici, teška oštećenja motiliteta sa atrofijama, teškim trofičnim smetnjama i potpunom uzetošću ekstremiteta - invalid nepokretan	100% - I grupa
Ocena procenta vojnog invaliditeta za stanje iz tač. 205. do 209. se vrši na osnovu elektromiografskog nalaza i mišljenja neurologa i fizijatra, a po potrebi i bolničke obrade na neurološkom odeljenju.	

GLAVA V - GRLO (LARYNX)

210. Suženost grla, sa otežanim disanjem posle povrede, prema stepenu	20 do 40%
211. Suženost grla usled povrede grkljana ili dušnika, sa otežanim disanjem u velikoj meri (disponoja i bez napora), prema težini	50 do 80%
212. Potrebno stalno nošenje kanile	80%
213. Oduzetost grla:	
a) jednostrana	20 do 40%
b) obostrana	50 do 70%
214. Tuberkuloza grla ocenjuje se kao otvorena tuberkuloza pluća	50 do 100% - II grupa

GLAVA VI - ŽDRELO (PHARYNX)

215. Oduzetost ždrela, prema težini	20 do 50%
216. Suženje jednjaka:	
a) bez potrebe bužiranja	20 do 40%
b) uz upotrebu stalnog bužiranja (kalibar suženja, učestalost bužiranja, poremećaj ishrane, opšte stanje)	50 do 70%
Jednjak sasvim zatvoren, ishrana kroz gastričnu fistulu	
217. (gastrostomija), prema težini, opštem stanju, uhranjenosti i inkontinenciji fistule	80 do 100% - II grupa

GLAVA VII - GRUDNI KOŠ (THORAX)

218. Prelom grudne kosti	ispod 20%
219. Prelom rebara konsolidovani, bez znatnije deformacije grudnog koša	ispod 20%
220. Prelom rebara loše konsolidovan, sa većim deformacijama grudnog koša:	
a) bez reperkusija izraženih na srcu i plućima	20 do 40%
b) ako istovremeno postoji respiratorna ili srčana insuficijencija, prema težini insuficijencije	50 do 100% - II grupa
221. Pleuropulmonalna fistula kao posledica pyothoraxa	30 do 50%
222. Pleuropulmonalna skleroza kao posledica ranjavanja, deformacije grudnog koša, iskrivljenosti kičme sa umerenom insuficijencijom, ali bez srčane insuficijencije	20 do 40%
223. Obimna pleuropulmonalna skleroza, plućna bronhiektazija i druge hronične plućne suparacije, znatnije deformacije grudnog koša (fibrothorax), teža iskrivljenost kičmenog stuba, sa razvijenom respiratornom insuficijencijom (disponeja, cijanoza), srčanom insuficijencijom (cor pulmonale chronicum) ili amiloidozom, prema težini	50 do 100% - II grupa
Za ocenjivanje procenta vojnog invaliditeta po ovoj tački	

neophodno je izvršiti testove ergospirometrije i analizu gasova u krvi	
224. Unakaženost dojki većeg stepena	20 do 30%
225. Gubitak jedne dojke	30%
226. Gubitak obe dojke	50%

GLAVA VIII - KARLICA (PELVIS)

227. Dobro konsolidovani prelom karličnih kostiju, bez oštećenja funkcije	ispod 20%
Konsolidovani prelom karličnih kostiju, kao i dislokacija simfize, sa lakšim i srednje teškim tegobama pri hodu, bez komplikacija na ostalim organima karlične duplje	20 do 40%
229. susednih organa - procent se određuje za najviše oštećeni organ i povećava se od 10 do 30 prema težini svih povreda	

GLAVA IX - NEUROZE I PSIHOZE

230. Klinički utvrđeni neurotski poremećaji:	
a) lakši	ispod 20%
b) teški (anksiozno depresivne, fobično opsesivne i fiksirne konverzivne neuroze)	20 do 60%
Procent vojnog invaliditeta se određuje privremeno do pet godina, a posle trajno.	
231. Klinički utvrđene psihoze:	
a) endogene (šizofrenija, manično depresivna psihoza)	60 do 80%
b) egzogene (psihogena psihoza, reaktivna depresija, reaktivna konfuzna delirantna stanja kao pokušaji samoubistva)	60 do 80%
Procent vojnog invaliditeta se određuje privremeno do pet godina, a posle trajno.	
Neuroze i psihoze koje su se prvi put ispoljile pod okolnostima iz člana 4. i člana 8. stav 3. Zakona, a za koje je utvrđeno da se ne mogu više otkloniti ili ublažiti psihoterapijskim i drugim postupcima, niti posle drugog stručnog lečenja, uzimaju se u obzir kao osnov za utvrđivanje procenta vojnog invaliditeta kao bolesti na čije su nastajanje naponi pod tim okolnostima znatno uticali. Pri utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta, pored težine bolesti uzimaju se u obzir trajanje i vrsta tegoba kojima je invalid bio izložen.	
Za neuroze i psihoze čije se prve pojave nisu ispoljile u okolnostima navedenim u ovoj tački ili najdocnije u roku od šest meseci od dana prestanka tih okolnosti (član 4. Zakona) odnosno u roku od 30 dana po otpuštanju iz Vojske Jugoslavije (član 8. stav 3. Zakona) ne utvrđuje se vojni invaliditet.	
232. Za psihopatiju se utvrđuje vojni invaliditet, samo u slučaju neurotske i psihotične dekompenzacije (tač. 230. i 231)	

GLAVA X - TUBERKULOZA

A. Tuberkuloza pluća

234. Potpuno izlečena ili kalcificirana žarišta u hilusu ili plućima, manjeg obima, manje priraslice pleure	ispod 20%
235. Inaktivna (ožiljna) plućna tuberkuloza srednjeg i većeg obima:	

	a) bez respiratorne i kardiovaskularne insuficijencije	20 do 30%
	b) sa obliterisanim pleuralnim sinusima pema stepenu oštećenja respiratorne funkcije	30 do 50%
236.	Aktivna jednostrana plućna tuberkuloza, ili plućne maramice sa izlivom, pulmonalne ili pleuralne fistule sa empijom	60 do 80%
237.	Obostrana ili ekstenzivna jednostrana aktivna (otvorena ili zatvorena) tuberkuloza pluća, progresivna ali još uvek pristupačna lečenju i razne pulmonalne i pleuralne fistule sa empijom i opštom telesnom slabošću većeg stepena	80 do 100% - II grupa
238.	Progresivna raširena aktivna obostrana plućna tuberkuloza sa razvijenom kaheksijom i drugim teškim komplikacijama (respiratorna kardiovaskularna i slična insuficijencija, amiloidoza, itd.)	100% - I grupa
239.	Stanje posle operativnih intervencija na grudnom košu zbog tuberkuloze pluća ceni se zavisno od vremena proteklog od operativnog zahvata, vrste i veličine istog kao i od funkcionalnog oštećenja preostalih delova:	
	a) ekscizija tuberkuloma i kazeoznih ognjišta, resekcija 1-2 segmenta, gornja torakoplastika do 4 rebara	40 do 60%
	b) lobektomija, torakoplastika 5 do 7 rebara, davernostomija	50 do 70%
	v) pulmektomija, torakoplastika 8 ili više rebara	60 do 80%
	U prvoj godini posle operacije procenat se povećava za 20, zavisno od kardiorespiratorne funkcije, uz obaveznu kontrolu na komisiji najkasnije šest meseci po operativnom zahvatu.	
	B. Tuberkuloza kostiju i zglobova	
240.	Kod aktivne tuberkuloze kostiju i zglobova za vreme evolucije, i to kod lokalizacije na kičmi, sakrolijačnom zglobu, kuku i kolenu:	
	a) ako invalid nije potpuno imobilan	60 do 100% - II grupa
	b) ako je imobilan	100% - I grupa
241.	Kod tuberkuloze ostalih kostiju i zglobova koji nisu navedeni u tački 239. procent vojnog invaliditeta utvrđuje se prema važnosti organa i aktivnosti procesa.	
242.	Po izlečenom procesu tuberkuloze kostiju i zglobova posledice takvog oboljenja ocenjuju se kao kod traume odgovarajućih organa, s tim što se procent vojnog invaliditeta povećava za 10 do 30, a zavisno od prirode oboljenja, kvaliteta izlečenja i potreba preventivne imobilizacije	
	V. Tuberkuloza ostalih organa	
243.	Kod tuberkuloze ostalih organa procent vojnog invaliditeta utvrđuje se kao kod drugih oboljenja odnosnog organa, uzimajući u obzir tuberkuloznu prirodu procesa i opšte zdravstveno stanje.	
	G. Zajedničke odredbe o tuberkulozi	
	Pri utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta kod tuberkuloze, ne primenjuje se, po pravilu, princip pogoršavanja predviđen u članu 27. Zakona, nego se smatra da je bolest nastala pod okolnostima iz čl. 2, 3. i 8. Zakona. Ako se utvrdi da je	

tuberkulozno oboljenje organa postojalo i pre početka tih okolnosti, da nije bilo potpuno izlečeno ili da je povlačilo invaliditet za više od 20% prema ovoj Listi utvrđuje se procent vojnog invaliditeta samo za nastalo pogoršanje. Smatra se da je oboljenje postojalo pre, a u okolnostima iz čl. 2, 3. i 8. Zakona je samo pogoršano, ako je aktivan proces utvrđen pre isteka šest nedelja od dana nastupanja okolnosti iz odredaba tih članova, odnosno ako je utvrđeno stanje medicinski očevidno starijeg datuma (stanje poslehirurško-resekcionih ili kolapsnih metoda, stari fibrozni procesi, ožiljci od fistula i ankiloze kod koštane tuberkuloze itd.).

Pri utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta kod tuberkuloze nastale u vezi sa ranom, povredom ili ozledom, smatra se da uzročna veza između njih i tuberkuloze postoji ako se utvrdi da postoji tuberkulozno oboljenje na povređenom organu, odnosno povređenom delu tela, kao i da su prvi znaci bolesti nastali po isteku šest nedelja, a najdocnije po isteku šest meseci od dana ranjavanja, povrede ili ozlede.

Procent za tuberkulozu pluća privremeno se utvrđuje do pet godina uz kontrolu svakih šest meseci, a posle pet godina utvrđuje se trajni procent, a za tuberkulozu kostiju privremeni procent utvrđuje se do pet godina.

GLAVA XI - SRČANA OBOLJENJA

A. Kompenzovana srčana oboljenja bez razvijenih znakova zastoja u plućima ili u velikom krvotoku

244.	Predložena reumatska groznica sa i bez znakova karditisa ocenjuje se privremeno na godinu dana	60%
	Posle toga ako nema znakova opterećenja na srcu	20%
	Organska oboljenja srčanih zalisaka zavisno od težine anatomskog oštećenja zalisaka i srčanog mišića i prema stepenu uvećanja srca:	
245.	a) bez znatnijeg uvećanja srca i bez pojave srčane dekompenzacije	30%
	b) prema stepenu povećanja srca i težine anatomskog oštećenja srčanih zalisaka bez znakova sub odnosno dekompenzacije srca	30 do 50%
246.	Oštećenje srčanog mišića i perikarda (koronarna i ostala) ili teški poremećaji ritma - prema težini	40 do 70%
	Veličina i težina oštećenja srčanih zalisaka, srčanog mišića i perikarda i stupanj povećanja srca dokazuju se i utvrđuju, osim kliničkog pregleda, obavezno rendgenološki i elektrokardiografski, a po potrebi i polimehanokardiografski, hokardiografski, egometrijski, radioizotopima, kategorizacijom srca i drugo.	

B. Dekompenzovana srčana oboljenja sa znacima zastoja u plućima ili u velikom krvotoku

247.	Početna srčana insuficijencija, sa umereno razvijenim plućnim zastojem ili umerenim uvećanjem jetre, ali takva koja se dobro popravija lečenjem	60 do 80%
------	---	-----------

248.	Potpuno razvijena srčana insuficijencija:	
	a) koja se nedovoljno popravlja lečenjem i koja isključuje svaki fizički napor	80 do 100% - II grupa
	b) u najtežim slučajevima	100% - I grupa
249.	Ako se radi o posttraumatskoj penetrirajućoj (ubod, metak i sl.) ili nepenetrirajućoj povredi (udar u predelu srca, srčani udar, gnječenje i sl.), srca sa povredom i oštećenjem srčanih zalisaka perikarda ili srčanog mišića, kao i nakon izvršene operacije na srcu, procenti u tač. 245. i 246. mogu se povećati za 10 do 30, a najviše do 100 - II grupa.	
V. Hirurški zahvati na srcu		
250.	Operativna zamena valvula:	
	a) zamena jedne ili dve valvule u sinusnom ritmu bez dekompenzacije srca	30 do 60%
	b) zamena jedne ili dve valvule sa apsolutnom aritmijom komore uz povremenu dekompenzaciju	80%
	v) zamena sve tri valvule	100% - II grupa
	g) sa stalnom srčanom dekompenzacijom	100% - I grupa
G. Opšte odredbe za srčana oboljenja		
Involutivne i staračke promene kardiovaskularnog aparata ne uzimaju se u obzir pri utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta. Pri utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta za organska oboljenja srčanih zalisaka i miokarda koja su nastala pod okolnostima iz čl. 2, 3. i 8. Zakona, ili najdalje u roku od tri meseca po završetku rata, uzima se u obzir celokupno oštećenje srca.		

GLAVA XII TRBUH (ABDOMEN)

251.	Fistule na želucu usled povrede, prema veličini fistule i reperkusija na opšte stanje privremeno	50 do 100% - II grupa
252.	Smetnje u crevnoj pasaži kao posledica povrede ili ulkusne bolesti, bez stenotičnih pojava	20 do 40%
253.	Smetnje praćene stenotičnim promenama na pilorusu ili bilo kom delu digestivnog trakta, prema težini	30 do 60%
254.	Za akutne ulkusne bolesti, verificirane rendgenološki i gastroskopski određuje se privremeno na jednu godinu	60%
255.	Postoperativne smetnje, kao i stanje posle resekcije želuca (po bilo kojoj metodi)	30 do 60%
256.	Teške pothranjenosti i postoperativno melapsorpcioni sindrom	60 do 80%
257.	Stalni anus praeternaturalis, prema kontinenciji	80 do 100% - II grupa
258.	Sterkoralne fistule uzane, defekcija normalna, opšte zdravstveno stanje dobro, privremeno	20 do 40%
259.	Fistule široke, visoko na tankom crevu, sa teškim pojavama denutricije, privremeno	70 do 100% - II grupa
260.	Sterkoralne fistule široke, niske, bez znatnijeg uticaja na opšte zdravstveno stanje, privremeno	40 do 70%
261.	Fistule analne, prema težini	20 do 40%

262.	Inkontinencija ili suženje analnog sfinktera, prema težini slučaja	40 do 100% - II grupa
263.	Kila nastala na mestu povrede, privremeno Netraumatične kile ne uzimaju se u obzir pri ocenjivanju vojnog invaliditeta.	20 do 40%
264.	Eventracije posle povrede, prema težini privremeno, ako se mogu operacijom otkloniti	30 do 60%
265.	Povreda jetre - prema posledicama	30 do 80%
266.	Hronični hepatitis - prema znacima oštećenja funkcije jetre	30 do 60%
267.	Za akutni hepatitis određuje se privremeno za dve godine a posle toga, ukoliko nema oštećenja jetre	60% ispod 20%
268.	Ciroza jetre, kao posledica prebolelog infektivnog hepatita, u kompenzovanom stanju	60%
269.	Ciroza jetre, sa znacima dekompenzacije	70 do 100% - II grupa
270.	Žučne fistule nastale posle povrede žučnih puteva (privremeno ako su operabilne), prema težini	20 do 80%
271.	Nedostatak slezine posle traume (privremeno za dve godine) Posle dve godine, ako nema znakova oštećenja hematopojeza	30% ispod 20%

GLAVA XIII - UROPOETIČNI ORGANI

272.	Stanje prebolelog akutnog difuznog glomerulonefritisa ocenjuje se privremeno za jednu godinu	60%
273.	Jednostrani hronični pielonefritis, prema težini	20 do 40%
274.	Obostrani hronični pielonefritis Kod znatnih oštećenja funkcije bubrega ocenjivanje se vrši kao kod nefrita. Lakši oblici hroničnog nefrita (umerena albuminurija sa manjim promenama u sedimentu bez drugih renalnih ili opštih poremećaja)	40 do 70%
275.	Srednje teški oblici nefrita ili nefroza:	20 do 30%
	a) sa obilnom albuminurijom, sa teškim promenama u sedimentu, umerenim edemima, umerenom hipertenzijom, hipostenurijom bez azotne retencije, manjim promenama na očnom dnu	40 do 60%
	b) sa lako povećanom azotnom retencijom, hipertenzijom i izraženim promenama na očnom dnu	60 do 80%
277.	Teški oblici nefrita (izostenurije) azotna retencija, masivni i rezistentni edemi, teška hipertenzija sa uvećanjem srca, edem papile optičkog živca	80 do 100% - II grupa
278.	Najteži oblici zatajivanja funkcije bubrega koji zahtevaju trajnu hemodijalizu ili po izvršenoj transplantaciji bubrega	100% - I grupa
279.	Nefraktomija:	
	a) ako je drugi bubreg zdrav	50%
	b) ako postoji lakše oštećenje preostalog bubrega	60%
	v) ako postoji srednje teško oštećenje	70 do 80%
	g) ako postoji teško oštećenje bubrega	90 do 100% - II grupa

d) ako oboljenje zahteva trajnu hemodijalizu	100% - I grupa
280. Aktivna tuberkuloza bubrega:	
a) jednog bubrega, privremeno	60 do 90%
b) oba bubrega, privremeno	80 do 100% - II grupa
v) u najtežim slučajevima	100% - I grupa
281. Cistit hronični traumatični:	
a) prema težini slučaja	20 do 50%
b) u najtežim slučajevima, sa stalnom inkontencijom, skvrčenom bešikom i polipozom	60 do 80%
282. Mokraćne fistule uretera, bešike ili uretre, kroz koje stalno curi mokraća, privremeno	40 do 80%
283. Suženje mokraćnog kanala, prolazno za bužije i daje se širiti	20 do 40%
284. Teško prolazna suženja (filiformna) sa čestim retencijama, prema težini slučaja	50 do 80%
Ako postoji komplikacija bešike ili bubrega, procent se utvrđuje prema procentu iz tačke u kojoj se predviđa odgovarajuća komplikacija.	

GLAVA XIV - GENITALNI ORGANI

A. Muški	
285. Ablatio penis totalis	80%
286. Ablatio penis totalis ako se komplikuje sa stenozom orificijuma	100% - II grupa
287. Epididimitis hronica bilateralis sa izospermijom	20%
Ablatio testis, obostrano:	
a) bez sekundarnih distrofičnih pojava	50%
b) sa sekundarnim distrofičnim pojavama	70%
289. Ablatio penis et testicularum (emasculatio totalis)	100% - II grupa
290. Haematocoele, privremeno	20%
291. Posttraumatska atrofija testisa	30%
B. Ženski	
292. Gubitak jednog ovarija	20%
293. Gubitak oba ovarija	80%
294. Gubitak uterusu ili jednog ovarija i uterusu	60%
295. Gubitak oba ovarija sa uterusom	80%
296. Oštećenje vulve i vagine, prema težini	20 do 50%

GLAVA XV - RAZNE DRUGE OZLEDE I BOLESTI

297. Šećerna bolest (diabetes mellitus) ocenjuje se po pravilu prema stepenu intolerancije na ugljene hidrate, i to:	
a) lakši oblici (bez pothranjenosti, bez glukozurije, pri odgovarajućoj dijeti)	20 do 30%
b) srednje teški oblici (koji zahtevaju davanje insulina za obezbeđivanje ravnoteže ishrane)	40 do 60%
v) teški oblici, koji se teško regulišu i pored primanja visokih doza insulina (sa pothranjenošću i čestim pojavama acidoze i komplikacijama na drugim organima)	70 do 100% - I grupa
Pri ocenjivanju vojnog invaliditeta vodiće se računa i o	

	postojećim komplikacijama (tuberkuloze pluća, kardiovaskularne, nervne i očne).	
298.	Oštećenje funkcije pankreasa kao posledica povrede i ozlede ceni se prema stepenu oštećenja njegove funkcije:	
	a) lakši oblici	30%
	b) srednji oblici	50%
	v) teški oblici	50 do 80%
299.	Hronična malarija sa trajnim posledicama, prema težini Intoksikacija (trovanja) i ozlede od bojnih otrova, radijacijskih oštećenja ili pri nekom naročitom poslu u službi - ocenjivaće se analogno prema ozledama i posledicama na pojedinim organima	20 do 40%
300.	Hronični osteomielitis sa stalnim fistulama, čestim egzacerbacijama	30 do 100% - I grupa
301.	Amilodozno oštećenje unutrašnjih organa ili kaheksije	20 do 40%
302.	Hronični osteomielitis koji ne stvara funkcionalne smetnje, bez otoka i fistula	50 do 100% - II grupa
303.	ko kod loše sraslog preloma, pseudoartroze, kontrakture ili ankiloze postoji i hronični osteomielitis, procent se može povećati za 10.	ispod 20%
304.	Hipertireoza (privremena, dok traje oboljenje)	30 do 60%
305.	Hipotireoza:	
	a) delimična	20 do 30%
	b) totalna	40 do 70%
306.	Hipoadenkortizam (m Addisoni) prema stepenu	40 do 80%
307.	Iskrivljenost vrata kao posledica povrede ma koje vrste, prema stepenu	20 do 40%